Suomen Kalankasvattajaliitto ry

Lausunto

29.06.2026

Asia: VN/25636/2023

Väliaikainen poikkeaminen vesivoimalaitoksen lupamääräyksistä sähköjärjestelmän tasapainottamiseksi; työryhmän mietintö

Lausunnonantajan lausunto

4. Lausuntonne sähköjärjestelmän käyttövarmuutta turvaavista toimista johtuvien edunmenetysten korvaamista koskevista ehdotuksista (18 luvun 6 a §)

Ehdotettu sääntely merkitsee lupamääräyksistä poikkeamisen mahdollistamista tavalla, josta voi seurata erilaisia yleisiä ja yksityisiä edunmenetyksiä. Sääntelyssä on sen johdosta kiinnitettävä huomiota EU:n lainsäädännöstä tuleviin reunaehtoihin ja haitankärsijöiden perusteltuihin odotuksiin. Vesilakiin esitetään lisättäväksi säännökset edunmenetyksen korvaamisesta valtion varoista. Korvattavaksi voisivat tulla omaisuutta välittömästi kohdanneet edunmenetykset. Suomen Kalankasvattajaliiton arvion mukaan väliaikaisesta poikkeamisesta lupamääräyksistä voi aiheutua haittaa ja edunmenetyksiä elinkeinolle.

5. Lausuntonne ehdotuksen vaikutusten arvioinnista (erityisesti millaisia vaikutuksia näette ehdotuksilla olevan ja onko ehdotuksilla muita kuin mietinnössä tunnistettuja vaikutuksia, mitä)

Esitellyssä luonnoksessa mainitaan, että väliaikainen poikkeaminen vesivoimalaitoksen lupamääräyksistä voi aiheuttaa haittaa kalatalouden ja matkailualan yritystoiminnalle heikentämällä jääpeitettä talvella vaikeuttaen näille elinkeinoille tärkeää vesistöillä liikkumista, kesäaikana pyydysten likaantumista, rikkoontumista tai katoamista.

Suomen Kalankasvattajaliitto huomauttaa, että vesivoimalaitosten poikkeaminen säännöstelyn alarajoista voi aiheuttaa kalankasvatuselinkeinolle suuria ongelmia, sillä patoaltaissa ja säännöstellyissä vesistöissä kasvatetaan verkkoaltaissa kirjolohia elintarvikkeiksi pohjois- Suomen suurien jokien alueella yli 1,5 miljoonaa kiloa. Se on lähes 10 % Suomen kokonaistuotannosta. Väliaikainen poikkeaminen lupamääräyksistä voi toimialan käsityksen mukaan aiheuttaa elinkeinolle merkittävästi suurempia toiminnallisia ja taloudellisia vaikutuksia kuin luonnoksessa on arvioitu.

Jos vedenpinnat laskevat liian alhaiselle tasolle, verkkokassit joissa kaloja kasvatetaan, painuvat pohjaan. Seurauksena viljelytilavuus pienenee ja virtaus altaisiin estyy. Näiden muutosten seurauksena kalat menehtyvät.

7. Muut huomionne ehdotuksesta

Suomen Kalankasvattajaliitto ymmärtää lakimuutoksen perusteet sähköjärjestelmän toimivuuden ja huoltovarmuuden kannalta, mutta pyydämme ottamaan huomioon toimialan perustellut näkemykset lainmuutoksen jatkovalmistelussa.

Sankelo Janne
Suomen Kalankasvattajaliitto ry